

The ASPnet in Poland, goals, contents, benefits of the project for Polish UNESCO schools,
Malgorzata Herbich

I would like to start my speech by thanking prof. Marie-Theres Albert, from UNESCO Chair in Heritage Studies at the German Institute Heritage Studies in Berlin, for inviting the Polish UNESCO ASPnet network to participate in this innovative and much needed education project concerning sites from the UNESCO World Heritage List.

We accepted this invitation with great interest and hope, as it perfectly matched the activities undertaken in Poland to develop educational materials for schools to teach about heritage.

First of all, as part of the 2018 European Year of Cultural Heritage, I organized, in cooperation with the Museum of Warsaw, a conference for UNESCO ASPnet teachers on examining the needs for teaching materials on the issue of heritage. These materials have just been prepared and forwarded to schools for a try out.

The Polish ASPnet network is also participating in a project whose objective is to prepare a package of educational materials on teaching about intangible heritage as part of the “UNESCO - EU project 2018 European Year of Cultural Heritage: Engaging Youth for an Inclusive and Sustainable Europe.”

The project "Transboundary European World Heritage - a Topic for UNESCO Associated Schools" concerns teaching about sites from the World Heritage List located on the border of two countries, and raises the topic of cross-border cooperation, which is essential for their protection. It is a joint responsibility of neighboring local communities, and creates an opportunity for the younger generation to establish good cooperation around a common heritage. This is very important, as it goes with the provisions of the UNESCO Convention of 1972, regarding the role of local communities in preserving world heritage sites. It is remarkable how the project contributes to building good relationships between different communities.

Therefore, thanks to these three activities, Polish students will receive a useful package of educational materials on heritage. This should be complemented by an update of the flagship teaching textbook published by UNESCO in 1998, The KIT: World Heritage in Young Hands (1998).

Among the mentioned activities, the project "Transboundary European World Heritage - a Topic for UNESCO Associated Schools" was I think the most interesting one. Students from three member schools participated on the Polish side. They had an opportunity to cooperate with German pupils in exploring and presenting chosen aspects of the history of the Muskau Castle and Park, both on the UNESCO World Heritage List. Since the II World War the complex is located on the border between Poland and Germany. The project gave them the possibility to participate in a unique, creative, and sometimes even problematic event. It was very well thought out and planned, and offered the young people a very attractive way of discovering and learning about the history of cross-border places, which - partly because of the location - was sometimes complex and difficult. Teachers divided into international groups developed materials for educational purposes, and students, divided into Polish-German teams, made several short films together on various aspects of the past of the Muskau complex.

It is the use of artistic education methods, stimulation of creativity by making films on topics chosen by young people, related to the past of the place and people, that allowed students from both sides of the border to discover themes, which connected or differentiated them, which led

to a dialogue. It's great that an internet platform was created where the effect of this work can be seen. The only regret is that the young people had little time to make these films. But the important thing is that they were created in the first place.

On the Polish side, schools whose teachers had extensive experience in teaching about heritage had been selected to participate in the project. They were from Kraków, Wrocław and Żagań. These last two cities are quite close to the Muskau Park.

I found it important to widely disseminate the experience of participating in this project and the knowledge of the Muskau complex among Polish schools. That's why students supported by teachers developed a PowerPoint presentation that was sent to member schools, and teachers received a link to the prepared materials on the internet platform: <https://worldheritage-education.eu>.

In Poland, apart from the Muskau complex, which is the subject of Polish-German cooperation, there exist two more cross-border places. These are the Białowieża Forest World Heritage site, on the border between Poland and Belarus: <https://whc.unesco.org/en/list/33>, and Wooden Tserkvas of the Carpathian Region in Poland and Ukraine: <https://whc.unesco.org/en/list/1424>. I do hope that in the future we will be able to implement similar projects there, and present the results on the education platform.

Polskie Szkoły Stowarzyszone UNESCO, cele działań w dziedzinie nauczania o dziedzictwie, korzyści płynące z udziału w projekcie: "Tran graniczne miejsca w Europie na liście światowego dziedzictwa UNESCO – tematy dla Szkół Stowarzyszonych UNESCO"

Malgorzata Herbich

Moje wystąpienie pragnę zacząć od podziękowania prof. Marie-Theres Albert z Katedry Badań nad Dziedzictwem UNESCO (UNESCO Chair in Heritage Studies) w Instytucie Badań nad Dziedzictwem w Berlinie (Institute Heritage Studies) za zaproszenie polskiej sieci Szkół Stowarzyszonych UNESCO do udziału w tym nowatorskim i bardzo potrzebnym projekcie edukacji nt. miejsc z listy światowego dziedzictwa UNESCO.

Z wielką ciekawością i nadzieją przyjęliśmy to zaproszenie, ponieważ wpisało się znakomicie w podjęte w Polsce działania nad wypracowaniem dla szkół materiałów edukacyjnych do nauczania o dziedzictwie.

Po pierwsze, w ramach Europejskiego Roku Dziedzictwa Kulturalnego 2018 – ERDK (2018 European Year of Cultural Heritage), zorganizowałam we współpracy z Muzeum Warszawy konferencję z nauczycielami UNESCO ASPnet poświęconą badaniu potrzeb w zakresie materiałów do nauczania o dziedzictwie. Materiały te zostały właśnie przygotowane i przekazane szkołom do przetestowania.

Polska sieć ASPnet uczestniczy także w projekcie UNESCO – UE w ramach ERDK 2018, mającym na celu przygotowanie pakietu materiałów edukacyjnych w dziedzinie nauczania o dziedzictwie niematerialnym: „Zaangażowanie młodzieży na rzecz zrównoważonej i włączającej Ewropy” (UNESCO - EU project 2018 European Year of Cultural Heritage: Engaging Youth for an Inclusive and Sustainable Europe).

Natomiast projekt "Tran graniczne miejsca w Europie na liście światowego dziedzictwa UNESCO – tematy dla Szkół Stowarzyszonych UNESCO" dotyczy nauczania o miejscach z listy światowego dziedzictwa, leżących na terytoriach dwóch sąsiadujących krajów i porusza zasadniczy dla ich ochrony temat współpracy transgranicznej, będącej wspólnym obowiązkiem sąsiedzkich społeczności lokalnych i stwarza szansę na nawiązanie dobrej współpracy młodego pokolenia wokół wspólnego dziedzictwa. Jest to niesłychanie ważne, jako realizacja postanowień konwencji UNESCO z 1972 roku, w dziedzinie roli społeczności lokalnej w zachowaniu światowego dziedzictwa. Projekt przyczynia się, w niezwykle sposób, do budowania dobrych relacji między różnymi społecznościami.

A zatem, dzięki tym trzem działaniom, polscy uczniowie otrzymają użyteczny pakiet materiałów do nauczania o dziedzictwie. Dopełnieniem tego byłaby aktualizacja flagowego podręcznika nauki o dziedzictwie, wydanego przez UNESCO w 1998 roku, The KIT: World Heritage in Young Hands (1998).

Wśród ww. działań projekt "Tran graniczne miejsca w Europie na liście światowego dziedzictwa UNESCO – tematy dla Szkół Stowarzyszonych UNESCO" był najciekawszym przedsięwzięciem. Z polskiej strony wzięli w nim udział uczniowie z trzech szkół członkowskich. Mieli okazję współpracować z niemieckimi kolegami przy poznawaniu i prezentowaniu wybranych aspektów z historii Pałacu i Parku Mużakowskiego, obiektu wpisanego na Listę światowego dziedzictwa UNESCO, leżącego obecnie na granicy Polski i Niemiec. Udział w projekcie był szansą uczestniczenia w wyjątkowym, twórczym, a chwilami niełatwym wydarzeniu. Projekt był bardzo ciekawie pomyślany i proponował młodzieży niezwykle atrakcyjny sposób odkrywania i poznawania historii miejsc tran granicznych, która - choćby z racji ich położenia – była złożona i trudna. W międzynarodowych zespołach nauczyciele opracowali materiały służące celom edukacyjnym, a uczniowie, podzieleni na

zespoły polsko-niemieckie, wspólnie zrealizowali kilka krótkich filmów poświęconych różnym aspektom przeszłości kompleksu Pałacu i Parku Mużakowskiego.

Właśnie wykorzystanie metod edukacji artystycznej, pobudzenie kreatywności poprzez realizację filmów na wspólnie wybrane przez młodzież tematy związane z przeszłością miejsca i ludzi, pozwoliły uczniom z dwóch stron granicy odkrywać łączące lub różniące ich tematy i sprawy oraz prowadzić dialog. Znakomicie, że powstała platforma projektu, gdzie efekt tej pracy można zobaczyć. Tylko żal, że młodzi mieli na to tak mało czasu na realizację tych filmów. Ale najważniejsze, że powstały.

Do udziału w projekcie ze strony polskiej wybrane zostały szkoły, których nauczyciele mają duże doświadczenie w nauczaniu o dziedzictwie: z Krakowa, Wrocławia i Żagania. Te dwa ostatnie miasta leżą w bliskiej odległości od Parku Mużakowskiego.

Zależało mi na tym, aby doświadczenie udziału w tym projekcie jak najszerszej było upowszechnione wśród polskich szkół wraz z wiedzą o kompleksie Pałacu i Parku Mużakowskiego. Dlatego uczniowie wspierani przez nauczycieli opracowali prezentację w PowerPoint, która została rozesłana do szkół członkowskich, a nauczyciele otrzymali link do przygotowanych materiałów zgromadzonych na platformie <https://worldheritage-education.eu>

Na terenie Polski, poza Parkiem Mużakowskim, będącym przedmiotem polsko-niemieckiej współpracy w naszym projekcie, znajdują się jeszcze dwa miejsca transgraniczne na Liście światowego dziedzictwa UNESCO. Są to Puszcza Białowieska, leżąca na granicy Polski i Białorusi <https://whc.unesco.org/en/list/33>, oraz drewniane cerkwie w regionie karpackim na granicy Polski i Ukrainy <https://whc.unesco.org/en/list/1424> Mam nadzieję, że może uda się w przyszłości zrealizować tam podobny projekt, a jego wyniki również zaprezentować na platformie edukacyjnej niniejszego projektu.